

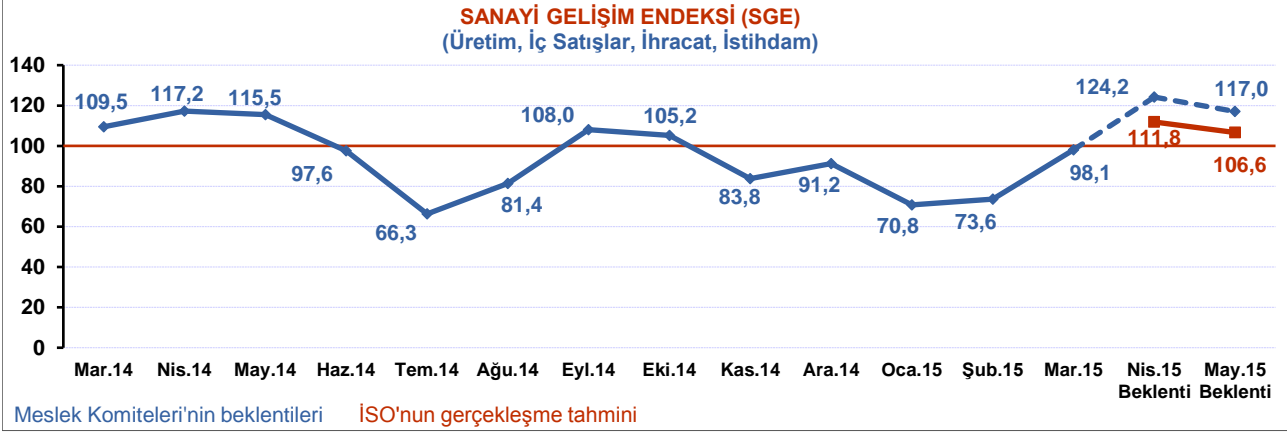

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

MESLEK KOMİTELERİ
DURUM TESPİT ANKETİ
SONUÇLARI
Nisan 2015

Ekonomik Arařtırmalar Őubesi

SANAYİ GELİŞİM ENDEKSİ

İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri Sanayi Gelişim Endeksi (SGE), ülkemiz sanayi sektörünün genel eğilimi ile örtüşen ve İstanbul Sanayi Odası tarafından ölçülen üretim, iç satış, ihracat ve istihdam yayılma endekslerinin aritmetik ortalaması ile hesaplanan ekonomik öncü göstergeler niteliği taşımaktadır. Meslek Komitelerimiz tarafından gelen aylık bildirimler ile oluşturulan SGE, güncel dönem için reel ekonominin izlenmesine yardımcı olurken, geriye dönük tarihsel verilerle trend analizinin yapılmasını ve yakın geleceğe ilişkin beklentilerin ortaya konulmasını sağlamakta, böylece sanayi sektörünün genel görünümü hakkında tutarlı bir tablo çizmektedir.

Ülkemiz sanayi sektöründeki gelişmelere oldukça duyarlı olan ve bunlarla yüksek seviyede korelasyona sahip olan gelişim endeksi, sanayi sektörü iç dinamikleri hakkında analiz dönemine ilişkin öncü bilgiler sunmakta ve cari analiz dönemini takip eden iki ay için ileriye dönük beklentileri içermektedir.

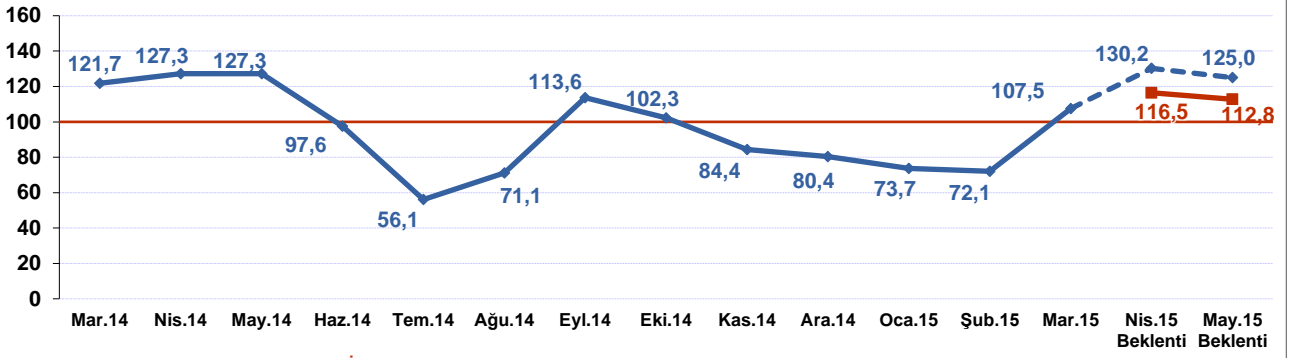
2014 yılında iç talepteki soğumanın yanı sıra Euro Bölgesi'nde düşük büyüme ve bölgemizde yaşanan jeopolitik gerilimlerin ihracat pazarlarına etkileri özellikle yılın ikinci yarısı itibarıyla sanayi sektörüne olumsuz yansımıştır. Aynı dönemde döviz kuru ve faizlerdeki dalgalanmalar da enerji ve emtia fiyatlarındaki düşüşlerin olumlu etkilerini sınırlamıştır. Bu makroekonomik gelişmelerle paralel bir seyir izleyen SGE yaz aylarındaki geçici toparlanmanın ardından 2014'ün son iki ayı ve 2015'in ilk çeyreğinde 100 nötr değerinin altında kalmıştır.

SGE Kasım 2014 - Ocak 2015 dönemi boyunca 31,6 puanlık sert bir gerileme göstermiş ve Ocak'ta 70,8 ile son 5 ayın en zayıf seviyesinde gerçekleşmiştir. Şubat 2015'te 2,8 puanlık sınırlı bir artışla 73,6'ya yükselen endeks Mart 2015'te 24,5 puanlık güçlü bir artışla 98,1'e yükselmiştir. SGE'yi oluşturan alt gelişim endekslerinin tümü Mart'ta değişen oranlarda artış sergilerken özellikle üretim endeksinin 35,4 puanlık bir sıçramayla 107,5'e yükselmiş ve nötr seviyenin üzerine çıkmış olması dikkat çekmektedir. Mart 2015'te istihdam endeksi 92,5 ile önemli bir artış göstermiş olmakla birlikte üst üste üçüncü ayında 100 seviyesinin altında yer almıştır.

İSO Meslek Komitelerinin beklentileri, 2015 yılına beklendiği kadar güçlü bir başlangıç yapamayan SGE'nin tüm alt endekslerinin Mart'ta gösterdiği artışı Nisan 2015 ayında da özellikle ihracat gelişmelerinden kaynaklı olarak devam ettireceği ve genel endeksin 124,2 seviyesine yükseleceği yönündedir. Endeksin 117 olan Mayıs ayı beklentisi ise, Nisan'a göre kısmi bir düşüşe ve istihdam endeksinde beklenen bozulmaya rağmen özellikle iyimserliğin güçlü olduğuna işaret etmektedir.

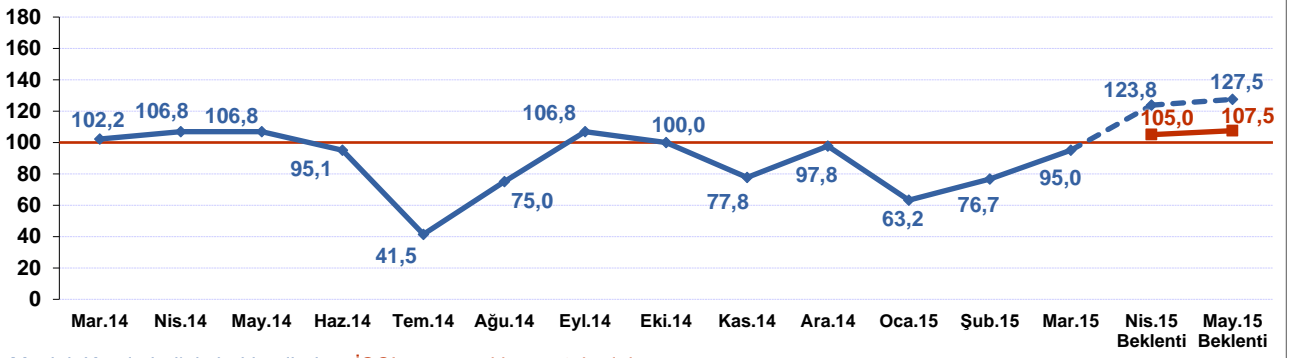
GELİŞİM ENDEKSLERİ

ÜRETİM ENDEKSİ

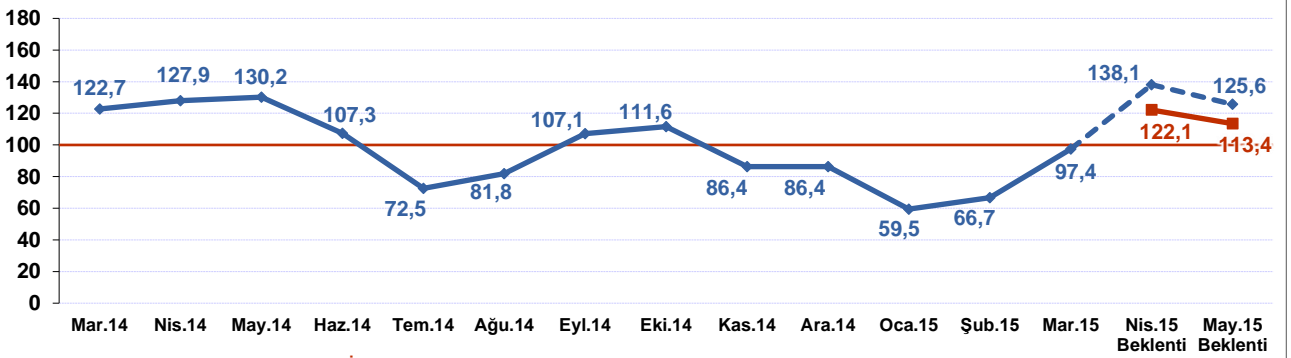
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

İÇ SATIŞLAR ENDEKSİ

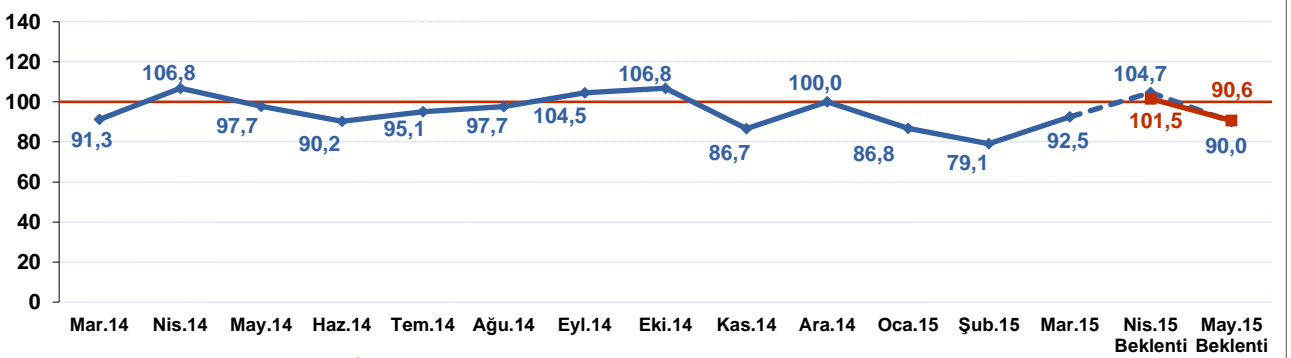
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

İHRACAT ENDEKSİ

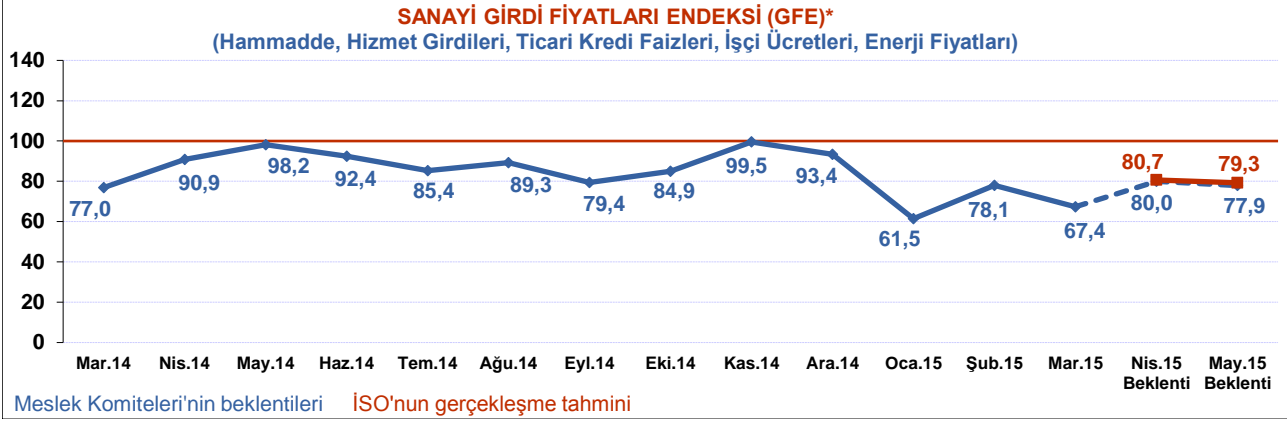
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

İSTİHDAM ENDEKSİ

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

SANAYİ GİRDİ FİYATLARI ENDEKSİ

(*) 2013 yılı Ocak ayından itibaren İSO Girdi Fiyatları Endeksi hesaplamasına Enerji Fiyatları Endeksi de dahil edilmeye başlanmış, daha önceki dönemlere ait sonuçlar revize edilmiştir.

Önemli Not: Girdi fiyat endeksi değerleri ile maliyetler arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle girdi fiyat endeksi ve alt endekslerinin 100 kritik eşik değerinden yüksek olması girdi fiyatlarındaki düşüş eğiliminin ağırlıkta olduğunu göstermekte ve olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Hammadde, hizmet girdileri, ticari kredi faizleri, işçi ücretleri ve enerji fiyatları yayılma endekslerinin aritmetik ortalaması ile hesaplanan İSO Meslek Komiteleri Sanayi Girdi Fiyatları Endeksi (GFE), ülke sanayisinin girdi maliyetlerindeki gelişmeleri resmeden önemli bir ekonomik göstere niteliği taşımaktadır.

GFE altında yer alan hizmet girdileri ve işçi ücretleri endeksleri mevsimsel etkiler barındırdıklarından, özellikle Ocak ve Temmuz aylarında artan girdi maliyetlerinden dolayı GFE yıllık trendinden saparak düşük seviyelere gerilemektedir. Bu aylar dışında ise GFE genel olarak hammadde fiyatları, ticari kredi faizleri ve enerji fiyatlarındaki gelişmeler ışığında eğilim sergilemektedir.

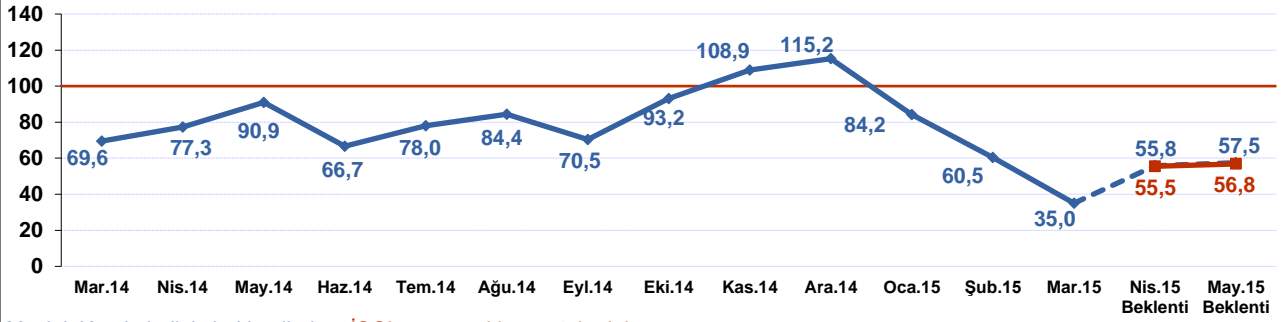
Sanayi için temel girdi fiyatlarındaki gelişmelerin özetlendiği GFE, 2014'ün ikinci ve üçüncü çeyreğinde özellikle ticari kredi faizlerindeki yükselişin etkisiyle olumsuz bir eğilim izledikten sonra sonbahar ayları itibarıyla özellikle enerji ve hammadde tarafındaki fiyat düşüşlerinden olumlu etkilenmiştir. Ancak endeksin son 1 yıldır sürekli 100 nötr eşikinin altında yer alması dikkat çekmektedir. 2015 Ocak ayında hizmet girdileri ve işçi ücretlerindeki mevsimsel maliyet artışlarının yanı sıra döviz kuru hareketlerinin olumsuz yansıdığı hammadde ve enerji fiyatlarının da etkisiyle GFE'nin 34,9 puan birden düşerek 61,9 seviyesine çekildiği görülmektedir. Şubat'ta işçi ücretleri ve hizmet girdi fiyatlarındaki mevsimsel etkenler geri çekilmeye başlamış, ancak hammadde ve enerji endekslerinde olumsuz seyir devam etmiştir. Bu nedenle Şubat ayında GFE 78,1 ile önceki aya kıyasla sınırlı bir artış göstermiştir.

Mart 2015 ayında GFE'nin 10,7 puanlık gerilemeyle 67,4'e düşmesi, tüm alt endekslerde değişen oranlarda düşüş yaşanmasından kaynaklanmıştır. Burada özellikle hammadde fiyatlarının arttığını belirten anket katılımcılarının oranındaki yükseliş sonucu hammadde fiyatları endeksinin 60,5'ten 35'e gerilemesi ciddi ölçüde etkili olmuştur. Söz konusu alt endeks Mart'ta üst üste üçüncü ay gerileme göstermiş durumdadır.

İSO Meslek Komitelerinin Nisan 2015 ayı için 80'e yükselen GFE beklentileri, hammadde endeksindeki görece iyileşmenin yanı sıra özellikle de ticari kredi faizi endeksinin 100 nötr seviyesinin üzerine çıkmasını yansıtmaktadır. Mayıs ayında ise ticari kredi faizlerindeki düşüş ve diğer endekslerdeki yataya yakın karmaşık seyre bağlı olarak GFE beklentisinin 77,9'a gerilediği görülmektedir.

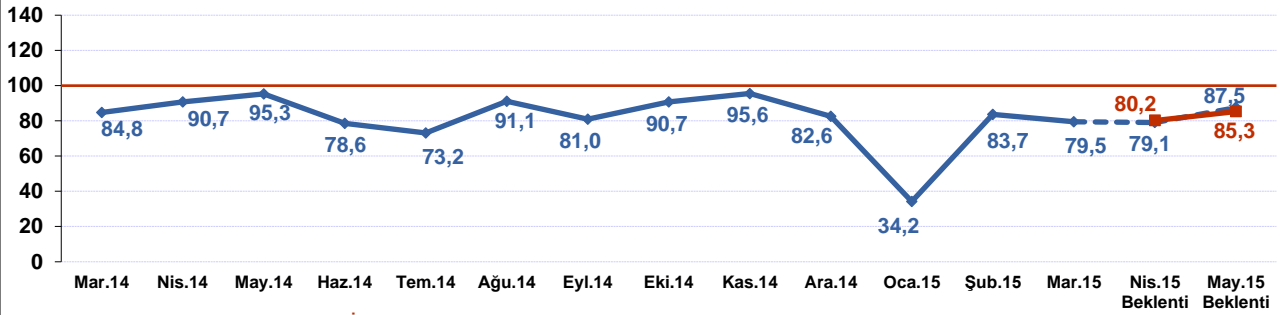
GİRDİ FİYATLARI ENDEKSLERİ

HAMMADE ENDEKSİ

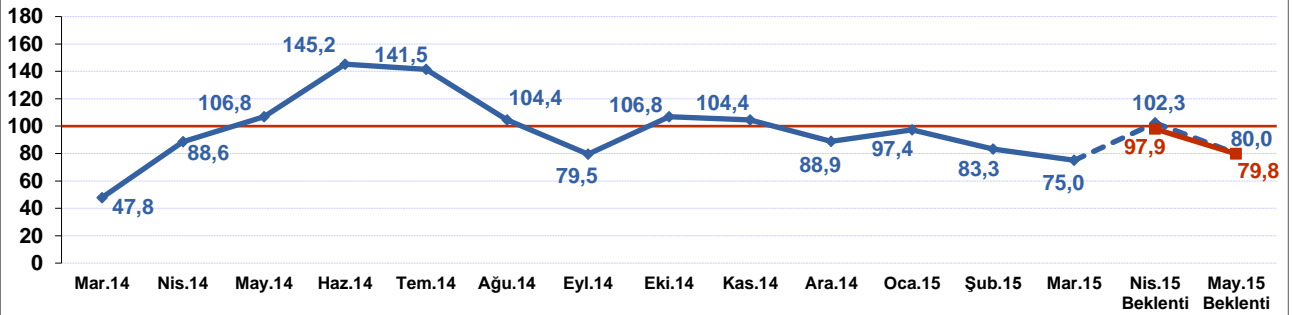
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

HİZMET GİRDİLERİ ENDEKSİ

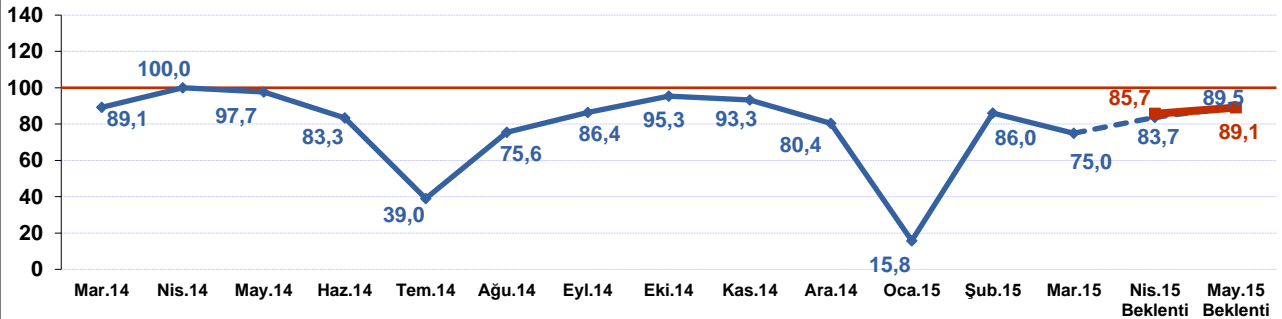
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

TİCARİ KREDİ FAİZLERİ ENDEKSİ

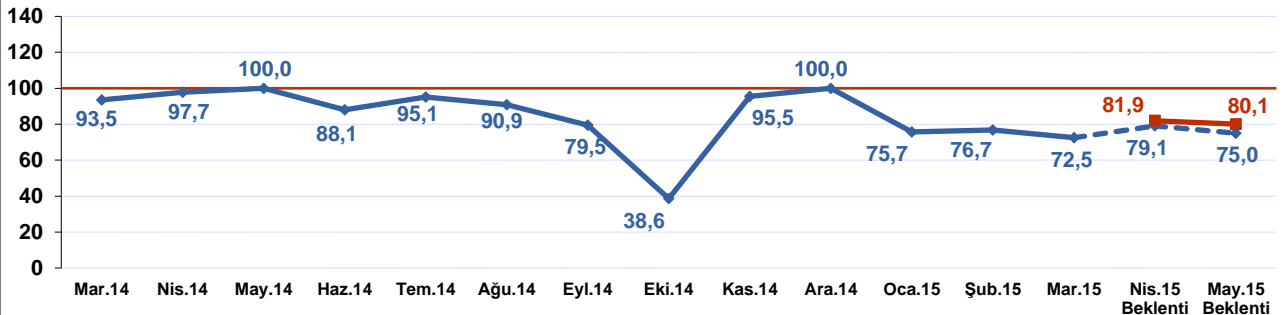
Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

İŞÇİ ÜCRETLERİ ENDEKSİ

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

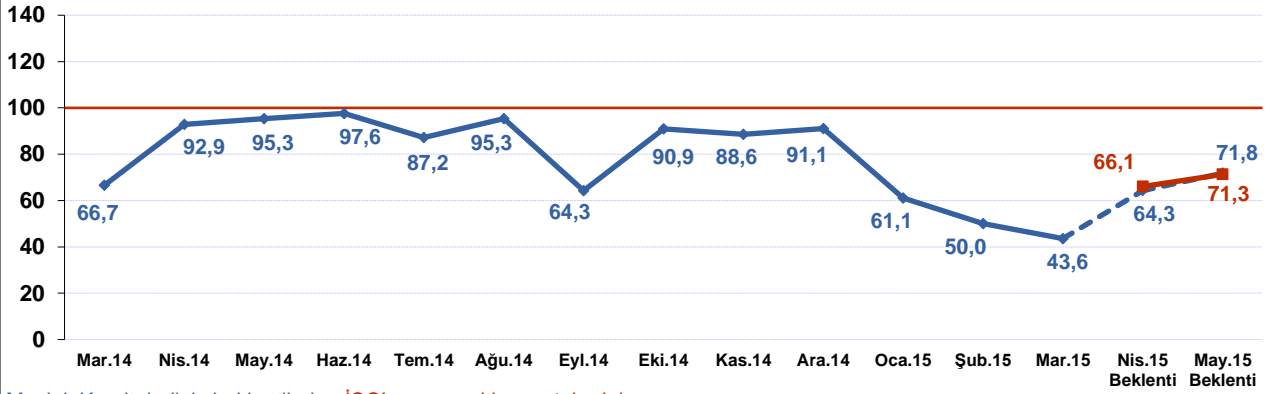
ENERJİ FİYATLARI ENDEKSİ

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

DİĞER ENDEKSLER

İTHAL GİRDİLER ENDEKSİ

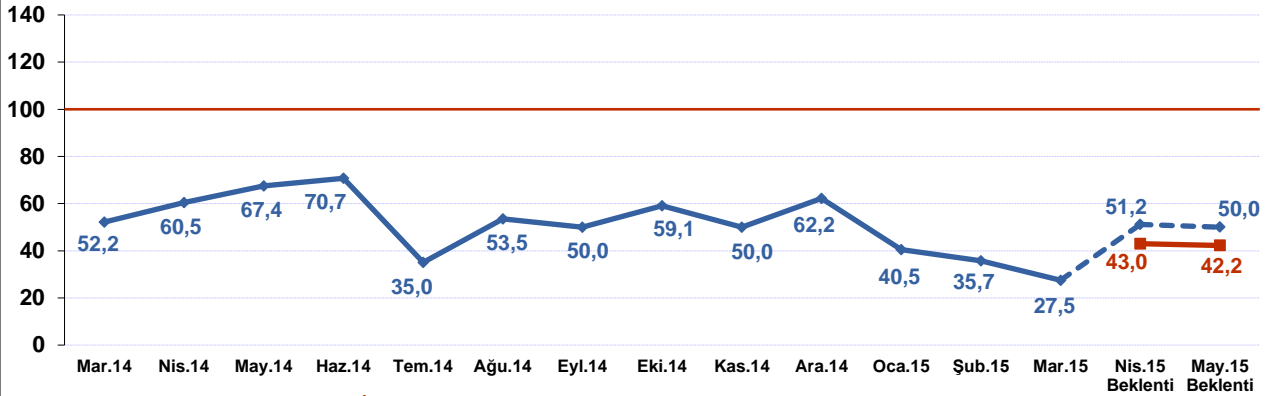

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

Önemli Not: İthal girdiler ile endeks değerleri arasında negatif bir ilişki olup endeksteki artış (azalış) ithal girdilerdeki değer düşüş (yükseliş) eğilimini göstermektedir.

İthal girdilerin birim fiyatlarındaki değer değişimleri ile oluşturulan ithal girdiler endeksi, ithal girdi fiyatlarında artış bildiren anket katılımcılarının oranı arttığında düşüş gösterirken, ithal girdi fiyatlarında düşüş bildiren anket katılımcılarının oranı yükseldiğinde endeks artmaktadır. 2013 yılının ikinci yarısında başlayan finansal dalgalanma ve TL'deki keskin değer kaybına bağlı olarak son derece düşük seviyelerde seyretmiş, 2014 Şubat ayından itibaren görece bir düzleşme söz konusu olmuştur. 2014 Ocak-Nisan döneminde hızlı bir iyileşme gösteren endeks Eylül'deki düşüş haricinde yılın geri kalan aylarında yataya yakın bir seyir izlemiştir. Ocak 2015'te özellikle kur hareketlerinin etkisiyle 61,1'e gerileyen endeks Şubat'ta 50'ye kadar gerileyerek son 12 ayın en düşük seviyesine inmiştir. Meslek Komitelerinin beklentileri, ithal girdiler endeksinin Mart 2015'te 80,6'ya yükseldikten sonra Nisan'da 64,3'e gerileyeceği yönündedir.

KARLILIK ENDEKSİ

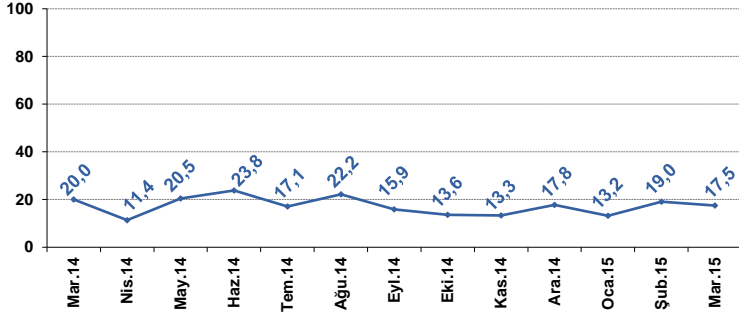

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

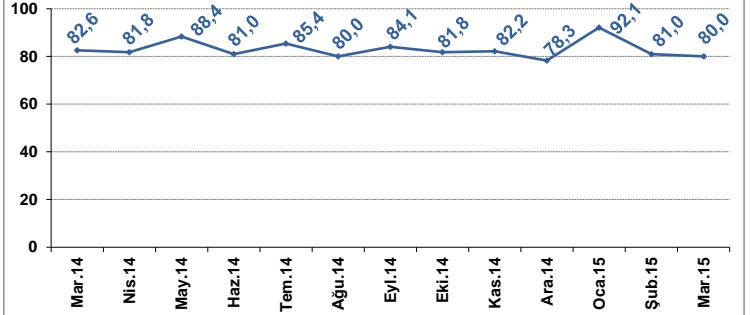
Meslek Komitelerimizin karlılıklarına yönelik hazırlanan endeks bulgularında gözlemlenen temel sonuç, endeksin devamlı olarak 100 kritik eşik değerinin altında seyretmesidir. Bu durum karlılığa yönelik anket bildirimlerinde azalışların devamlı olarak artışların üstünde kalması ile açıklanmaktadır. Son bir yıllık dönemde 70,7 gibi olumlu sayılamayacak bir seviyeye Haziran 2014'te tepe noktaya ulaşan endeks ekonomideki yetersiz büyüme performansı ile kur ve faizlerdeki oynaklık nedeniyle toparlanma eğilimine girememiştir. Temmuz 2014'te sert bir düşüşle 35'e kadar gerileyen endeks ilerleyen aylarda ılımlı bir toparlanmayla Aralık 2014'te 62,2'ye ulaşmıştır. Ancak 2015'in ilk 2 ayında sert kur hareketleri ve hem iç pazarda hem de ihracatta zayıflayan talebin etkisiyle karlılık olumsuz etkilenmiş ve endeks Şubat 2015'te 35,7'ye kadar düşmüştür. Meslek Komitelerinin beklentileri, karlılık endeksinin Mart 2015'te 67,6'ya yükseldikten sonra Nisan'da 51,2'ye gerileyeceği yönündedir.

MESLEK KOMİTELERİNİN SORUNLARI

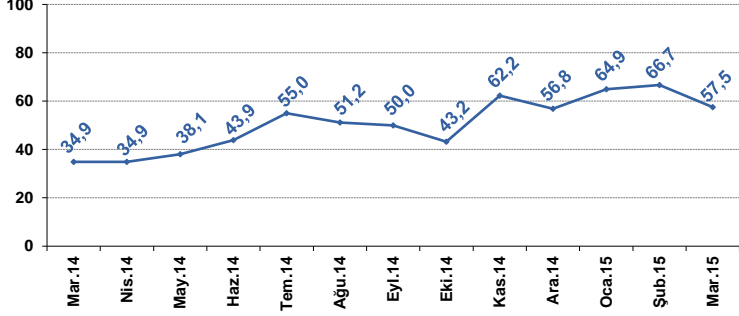
Hammadde Temininde Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

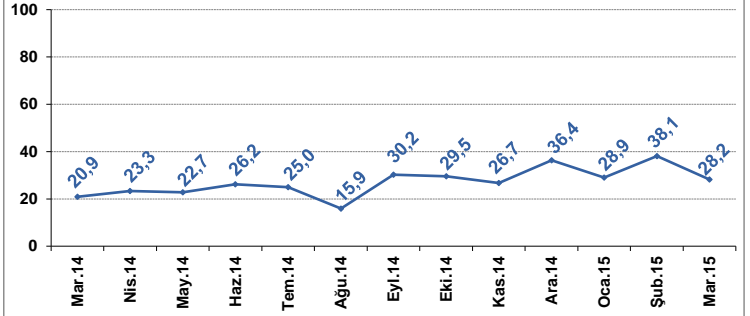
İç Pazarda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

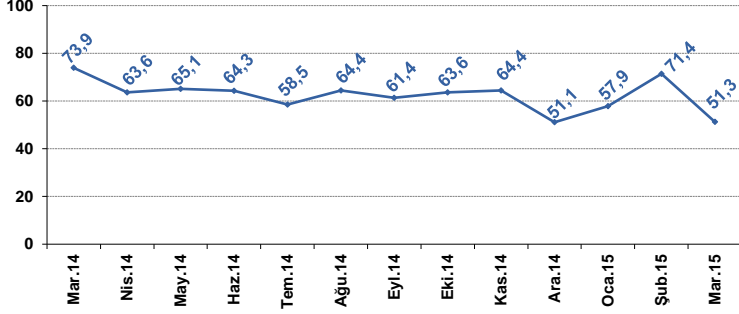
İhracatta Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

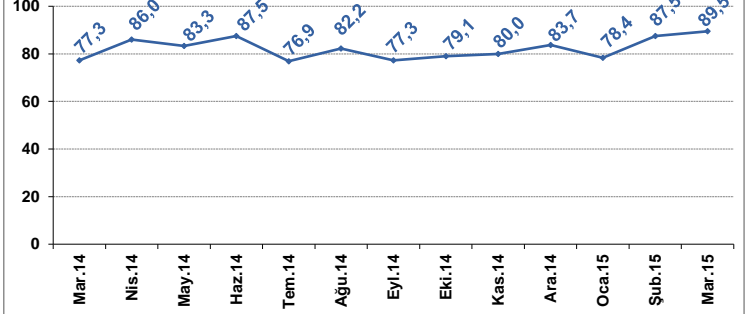
İthalatta Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

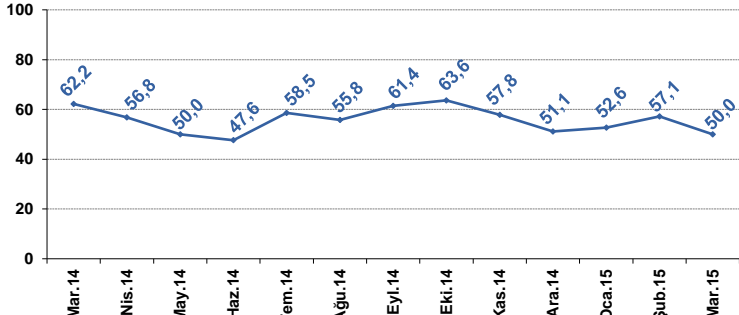
Finansman Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

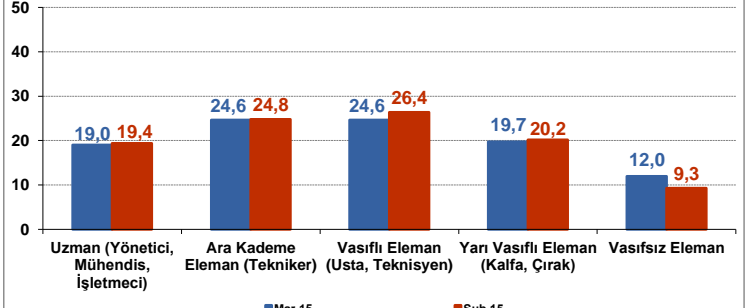
İstihdam Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

Yatırım Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

Niteliklerine Göre Bulmakta Zorlanılan Çalışan Türleri

İSO Meslek Komiteleri Ekonomik Göstergelere İlişkin Yılsonu Tahminleri (Ortalama)

	Nis.14	May.14	Haz.14	Tem.14	Ağu.14	Eyl.14	Eki.14	Kas.14	Ara.14	2014*	Oca.15	Şub.15	Mar.15	Nis.15
GSYİH Büyüme %	%3,4	%3,5	%3,7	%3,8	%3,7	%3,7	%3,4	%3,5	%3,1	%2,9	%3,6	%3,5	%3,2	%3,1
Yıllık Yİ-ÜFE	%7,9	%8,2	%8,1	%8,0	%8,2	%8,3	%8,5	%8,6	%8,8	%6,4	%7,3	%7,1	%7,7	%7,9
Yıllık TÜFE	%8,2	%8,6	%8,1	%8,1	%8,2	%8,4	%8,8	%8,9	%9,1	%7,2	%7,7	%7,6	%8,1	%8,3
ABD Dolar Kuru	2,25 TL	2,21 TL	2,21 TL	2,20 TL	2,22 TL	2,27 TL	2,31 TL	2,27 TL	2,31 TL	2,32 TL	2,48 TL	2,65 TL	2,74 TL	2,79 TL
Euro Kuru	3,10 TL	3,04 TL	3,01 TL	3,00 TL	2,96 TL	2,96 TL	2,93 TL	2,85 TL	2,86 TL	2,82 TL	2,84 TL	3,02 TL	2,90 TL	2,94 TL

* GSYİH büyüme oranı 2014 ilk dokuz aylık, Yİ-ÜFE ve TÜFE oranları 2014 yıllık değişimini, kurlar ise 2014 yıl sonu TCMB efektif alış değerlerini ifade etmektedir.

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

Meşrutiyet Caddesi No: 62 Tepebaşı 34430 İstanbul
Tel: 0(212) 252 29 00 Faks: 0(212) 249 50 84 www.iso.org.tr